

Verslag startbijeenkomst gebiedsvisie Veerse Meer

Op maandag 18 november 2019 organiseerden de initiatiefnemende overheden rond het Veerse Meer, in samenwerking met bureau Wing, de startbijeenkomst gebiedsvisie Veerse Meer. Een gemengd gezelschap van 88 burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties (zie Bijlage 1) namen hieraan deel. Doel van de avond was om samen de belangrijkste omgevingskwaliteiten van het Veerse Meer te benoemen. Dit verslag vat de hoofdlijnen van de gespreksresultaten samen.

Zorgen & kansen

In twee gespreksrondes, in groepen van 7 á 8 deelnemers en onder begeleiding van een gespreksleider, ging men met elkaar in gesprek over de zorgen en kansen die men ziet voor de toekomst van het Veerse Meer. Na afloop van elke ronde konden deelnemers hun belangrijkste zorgen en kansen indienen via een online tool. Het overzicht van alle inzendingen werd middels een z.g. Wordle geprojecteerd en besproken. In een wordle geeft de grootte van elk woord aan hoe vaak de deelnemers dit onderwerp als zorg of kans benoemden.

Figuur 1: Wordle van door de deelnemers benoemde zorgen

Figuur 2: Wordle van door de deelnemers benoemde kansen

Omgevingskwaliteiten

Op basis van de benoemde zorgen en kansen werden na de pauze 12 thematafels ingericht rond de volgende onderwerpen:

- Ecologie en waterkwaliteit(tafel 1 en 2)
- Rust, ruimte en openheid(tafel 3 en 4)
- Verstening en toegankelijkheid...(tafel 5 en 6)
- Recreatieve voorzieningen(tafel 7, 8 en 10)
- Verkeer en vervoer.....(tafel 9)
- Eigenheid en identiteit(tafel 11)
- Watersport en beroepsvaart(tafel 12)

De deelnemers schoven aan bij hun thema van keuze. Het gesprek ging nu over de omgevingskwaliteiten die voor het betreffende thema van belang zijn. Omgevingskwaliteit werd in deze context als volgt gedefinieerd:

Een omgevingskwaliteit is een kwaliteit waaraan af te lezen is in hoeverre de fysieke leefomgeving beantwoordt aan verwachtingen en doelstellingen voor deze omgeving. Om deze kwaliteiten goed te kunnen monitoren is het belangrijk dat deze concreet en objectief zijn.

Per gesprekstafel werd uiteindelijk een top-3 aan omgevingskwaliteiten ingezonden. Deze is opgenomen in Bijlage 2 van dit verslag. Hieronder zijn de conclusies van de gesprekken op hoofdlijnen samengevat.

Waterkwaliteit

Door de verzilting van het Veerse Meer zijn de waterkwaliteit en de zoet-zout overgangen sterk verbeterd. Goed voor de ecologische kwaliteit, maar het brengt ook een toename van Japanse oesters, wieren en kwallen met zich mee. Dit is nadelig voor de recreatieve kwaliteit, met name als het gaat om de zwemwaterkwaliteit, de toegankelijkheid van oevers en strandjes en de bevaarbaarheid van het open water (i.v.m. wiergroei). Ook is er een toename van zoute kwel langs de randen van het Veerse Meer, waardoor de landbouw lokaal maatregelen moet nemen, zoals het uitoefenen van zilte teelten of extra beregening in droge periodes.

Accent op kwaliteitsverbetering

Een belangrijk signaal was dat men vooral wil uit gaan van wat er al is en met dat bestaande een kwaliteitsverbetering wil realiseren. Geef bestaande voorzieningen en infrastructuur een kwaliteitsimpuls, in plaats van uitbreiding of het toevoegen van nieuwe ontwikkelingen.

Recreatieve voorzieningen

Goede recreatieve voorzieningen zijn belangrijk voor de profilering van het gastheerschap rond het Veerse Meer. Het voorzieningenaanbod moet aansluiten op de steeds veranderende behoeftes van de maatschappij. Kampeerboerderijen en knooppunten werden genoemd onder de noemer innovatieve, slimme en multifunctionele voorzieningen. Ook is er een directe relatie met de kwaliteit van toegangswegen en een hoogwaardig openbaar vervoer. Waar dit gemeentegrenzen overschrijdt, vergt dit afstemming en samenwerking tussen de gemeentes.

Eigenheid

Het Veerse Meer is een uniek gebied. De eigenheid komt voort uit het samenspel van kleinschaligheid, historie, landelijkheid, luwte, rust, licht en duister. Belangrijke kwaliteiten die in de gebiedsvisie prioriteit moeten krijgen.

Natuurkwaliteit

De aantrekkelijkheid van het Veerse Meer hangt sterk samen met de natuur- en landschapskwaliteit die het in aanleg en door een verstandig beheer heeft meegekregen. Vanwege z'n rijke biodiversiteit is het Veerse Meer als Natura 2000 gebied aangewezen. Het belang moet niet worden onderschat. De natuur- en landschapskwaliteit is de belangrijkste onderlegger voor de toeristische en recreatieve kwaliteit van het gebied. Die kwaliteiten mogen niet in het gedrang komen doordat de natuurlijke draagkracht en het herstellingsvermogen van het Veerse Meer worden overschreden.

Open oevers

De weidsheid aan het Veerse Meer, als onderdeel van het open Deltalandschap, is een belangrijk kenmerk. Het behoud van zichtlijnen en geleidelijke overgangen van water via oevers naar land heeft meer betekenis dan openheid in fysieke zin: het gaat ook over de ecologische en esthetische waarde en de beleving daarvan. Zorgen zijn er over de snelheid waarin bebouwingsplannen langs de oevers nu worden gemaakt en uitgevoerd.

Zonering

Het Veerse Meer wordt getypeerd door een uniek en gevarieerd karakter. Dit vraagt om een aanpak die recht doet aan deze variatie. Aan verschillende tafels werd de behoefte aan zonering, aandachtsgebieden, een gebiedsaanpak en maatwerk ingebracht.

Funcities in balans

Een woord dat meermaals ter sprake kwam was balans. Balans tussen recreatieve ontwikkelingen en natuurkwaliteit, balans tussen inwoners en recreanten en balans tussen hoe het gebied nu is en hoe het zich in de toekomst ontwikkelt.

Diversiteit in recreatie

Het Veerse Meer is een aantrekkelijk recreatiegebied. Om dit te borgen, is het van belang in te zetten op diversiteit in recreatie, zowel qua dag- en verblijfsrecreatie als qua sociale doelgroepen en inkomensklassen.

Maatschappelijke meerwaarde

Ontwikkelaars en andere ondernemers zouden hun zogenaamde 'license to operate' moeten kunnen verdienen door te investeren in maatschappelijke meerwaarde, bijvoorbeeld via een bijdrage aan lokale publieke voorzieningen. Echter vergt dit ook duidelijkheid en een gelijk speelveld en gelijke spelregels vanuit de overheid.

Informatiebehoefte

Tijdens de startbijeenkomst werd ook aangegeven dat men behoefte heeft aan kerninformatie op het gebied van recreatieve voorzieningen, natuurkwaliteit en ondernemerschap. Het beschikbaar stellen van de juiste en relevante informatie kan onduidelijk en miscommunicatie wegnemen en een belangrijke feitelijke basis vormen voor de gebiedsvisie voor het Veerse Meer.

Ondernemerschap

Ondernemerschap is nauw verbonden met het Veerse Meer. Denk aan recreatie op land en water, horeca, landbouw, visserij en aquacultuur. Een aandachtspunt is de verhouding tussen lokale ondernemers en ondernemers van daarbuiten. Men ziet ook mogelijkheden voor slim ondernemerschap en samenwerking tussen ondernemers, die zo een gevarieerd pakket aan mogelijkheden kunnen aanbieden, in plaats van elkaar met vergelijkbare producten te beconcurreren.

Regie op uitvoering en handhaving

Een centrale aansturing en coördinatie van ontwikkelingen op en rondom het Veerse Meer ontbreekt momenteel. Dit is zorgelijk, zeker gezien de veelheid aan ontwikkelingen en initiatieven. Er is behoefte aan een integrale visie en een georkestreerde aansturing en regie. Dat betekent duidelijke kaders waarbinnen ruimtelijke inpassingen en investeringen voor ontwikkelingen gedaan kunnen worden. Tot 1999 werd een dergelijke rol ingevuld door het Recreatieschap Veerse Meer. Na die tijd werden de taken verdeeld over het waterschap en de omliggende gemeenten.

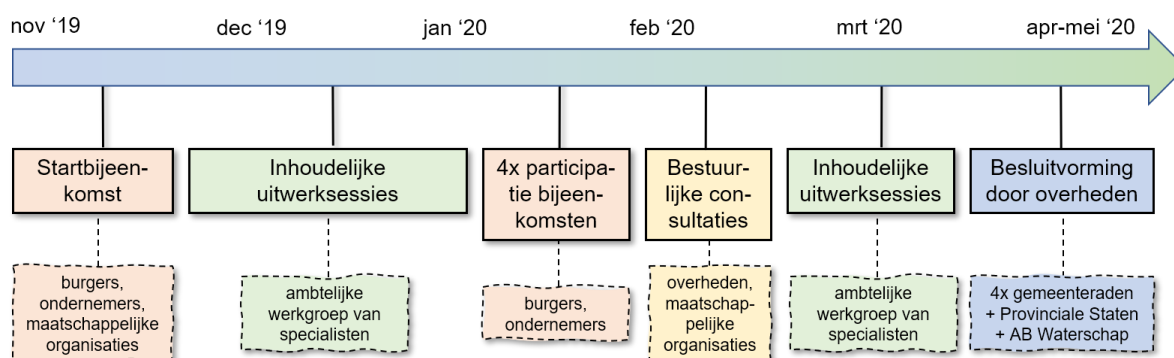
Deelnemers gaven ook aan het wiel niet opnieuw uit te vinden en gebruik te maken van het oorspronkelijk ontwerp voor het Veerse Meer van Nico de Jong uit 1966 en de diverse daaropvolgende gebiedsvisies, de laatste getiteld 'Rondom het Veerse Meer' uit 2004. Tot slot wordt benadrukt dat het niet alleen bij het opstellen van visies en regels moet blijven, maar dat deze ook moeten worden uitgevoerd en nageleefd. Daarbij komt ook handhaving kijken. Niet alleen de overheden, maar ook de maatschappelijke organisaties, ondernemers,

inwoners en recreanten dragen daarin verantwoordelijkheid. Om tegemoet te komen aan hun zorgen, vragen omwonenden om, hangende de totstandkoming van de gebiedsvisie Veerse Meer, lokale initiatieven en ontwikkelingen tijdelijk op te schorten.

Het vervolgproces

Deze startbijeenkomst markeerde het begin van de inhoudelijke gedachtenvorming over een integrale gebiedsvisie voor het Veerse Meer. In de komende twee maanden zal een ambtelijke werkgroep van specialisten de resultaten van vandaag verder uitwerken tot een conceptvoorstel. Dit conceptvoorstel zal gaan over de algemene principes, de ruimtelijke zonering en de reeds lopende initiatieven. Eind januari/begin februari zal dit conceptvoorstel worden besproken met de burgers, ondernemers en maatschappelijke partners. Vervolgens zullen ook de raden en staten van de initiatiefnemende overheden worden geconsulteerd. Nadat de resulterende aanvullingen en commentaren zijn verwerkt, zal een definitief voorstel ter besluitvorming worden voorgelegd aan diezelfde initiatiefnemende overheden. Daarmee wordt Fase-1 van de totstandkoming van de gebiedsvisie afgerond.

Figuur 3: Tijdsplan Fase-1 van totstandkomingsproces gebiedsvisie Veerse Meer

In Fase-2 (ca mei – november 2020) zullen de aldus vastgestelde algemene principes op lokaal niveau verder worden uitgewerkt. Een gedetailleerde planning van dat deel van het proces is nog in ontwikkeling.

Bijlage 1 – Herkomst van de deelnemers

Aantal deelnemers per woonplaats, per categorie

Woonplaats	Agrarisch	Bewoners-org.	Binnenvaart-org.	Horeca-ondernemer	Individueel	Ken-nis-inst.	NM &L-org.	Overheids-onst.	Recr. onder-nemer	Vis-serij-org.	Water-sport-org.	
Goes	28											
Goes (3)	1							1		1		
Wilhelminadorp (1)							1					
Wolphaartsdijk (24)		2		2	11		1		7		1	
Middelburg	15											
Arnemuiden (5)	1				2				2			
Kleverskerke (3)		1			2							
Middelburg (7)					1	1	1	1			3	
Noord-Beveland	15											
Colijnsplaat (1)	1											
Geersdijk (2)	1	1										
Kamperland (6)		2		1					3			
Kortgene (6)		1			2				3			
Veere	12											
Biggekerke (1)									1			
Domburg (1)		1										
Grijpskerke (1)											1	
Koudekerke (1)		1										
Veere (4)	1	2							1			
Vrouwenpolder (4)				1	1				2			
Overig Zeeland	9											
Burgh Haamstede (1)							1					
Terneuzen (1)											1	
Vlissingen (5)						1	2		2			
Zierikzee (2)										2		
België	2										2	
Noord-Brabant	1						1					
Zuid-Holland	5		1						4			
Totaal	87	5	11	1	4	19	2	7	2	25	3	8

Bijlage 2 – Top-omgevingskwaliteiten

Thema	Top-omgevingskwaliteiten (zoals ingevoerd door de gesprekstafels)
Ecologie en waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none">– gezond brak/zout water– bepalen capaciteit tav ecologie en waterkwaliteit– Natura 2000 biodiversiteit– waterkwaliteit zout water– biodiversiteit– open oevers
Rust, ruimte en openheid	<ul style="list-style-type: none">– donkerte, stilte, weidsheid als sleutelbegrippen– landschap produceren in plaats van consumeren– meer natuurlijke inrichting (= rustgevend)– behoud van zichtlijnen, rust en ruimte in een open Delta landschap– bewaken en in stand houden balans tussen ruimte, leefbaarheid, natuur en ondernemen– éénduidige totaalvisie op beheer, onderhoud, regelgeving en handhaving
Verstening en toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none">– weidsheid– openbaarheid oevers– geen nieuwe bebouwing buitendijks– bouwstop– verbetering bestaande accommodatie (zonder uitbreiding)– campings niet inruilen voor stenen
Kwaliteit recreatieve voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">– vergezichten– kleinschaligheid– variteit in recreatie door de openbare toegankelijkheid– watersport en waterrecreatie, i.c.m.:– rust, ruimte en natuur– bereikbaarheid vanaf het water en kleinschaligheid
	<ul style="list-style-type: none">– hoogwaardig openbaar toegankelijke voorzieningen voor bezoekers en inwoners– evenwichtige zonering en functies vanuit bestaande omgevingskwaliteiten– balans tussen beleving, omgeving, leefbaarheid in florerende economie
Verkeer en vervoer	<ul style="list-style-type: none">– verkeersveiligheid– kleinschaligheid/karakterbehoud– volgordelijkheid van infra/voorzieningen
Eigenheid en identiteit	<ul style="list-style-type: none">– natuur en rust– waterrecreatie– kleinschaligheid
Watersport en beroepsvaart	<ul style="list-style-type: none">– landschap en oevers– faciliteiten recreatief en beroeps– watersportgebied voor iedereen